

A) Κυριολ. 1) 'Επιθετικ., ὁ ἐξ αἰγὸς προερχόμενος "Ηπ. (Μαργαρ.) Πελοπν. (Καρδαμ. Μάν.) Μακεδ. (Καστορ.): *Τὰ σαῖσματα εἶνι γιδιρά, τὰ ἄλμιμα ἀπὸν πρόβατον* (γιδιρά = ἐκ τριχῶν αἰγὸς) Καστορ. *Τομάρι γιδερό Μαργαρ. Γιδερό μαλλὶ Καρδαμ. Γιδερά στρουμάτα Μάν. Συνών. βλ. εἰς λ. γιδήσιος.* 2) Οὐσ., πᾶν ζῷον μέγα ἢ μικρόν, ἄρρεν ἢ θῆλυ, ἀνῆκον εἰς τὸ γένος τῆς αἰγὸς Ἀθῆν. Εὐβ. (Λιχὰς "Ορ.) "Ηπ. ("Αγναντ. Καταρρ. Κουκούλ. Πλάκ. Πλατανοῦσ. Πράμαντ. Πωγών. κ.ά.) Πελοπν. (Δίβρ. Καλάβρυτ. Λεβέτσ. Κλειτορ. Μαζαίικ. Μάν. Μεσσην. Ξηροκ. κ.ά.) Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀχυρ. Σπάρτ. Τριχων. κ.ά.)—Κ. Κρυστάλλ., ἐνθ' ἄν.—Λεξ. Βλαστ., ἐνθ' ἄν.: *Τί μασῶς οὐλ' τῇ μέρα σὰ νά 'σι κἀνα γιδιρό; Λιχὰς Τὰ γιδερά θέλουνε καὶ νὰ τὰ νυχτοσκαρίζῃς πότε-πότε Ξηροκ. "Εχω καμμιὰ δεκαριά γιδερά Δίβρ. "Εχουμι λίγα γιδιρά κι τ' ἄρμε' με Σπάρτ. Πολὺ γιδερό ἔχ' αὐτὸς ὁ τόπος Πωγών. "Εχ' οὐλον γιδ'ρά, δὲν ἔχ' πρότα (= πρόβατα) Καταρρ. 'Σ τοῦ χουριό αὐτὸ ἔχουν περ' σό-τιρα γιδιρά Κουκούλ. Τὰ γιδιρά εἶνι τώρα 'ς τ'ν ἱπουχή τ'ς Ἀχυρ. "Εχουν ἀρρώστια τὰ γιδερά Μαζαίικ. Τὰ γιδερά τὰ φέρουν δεμένα τό 'να με τ' ἄλλο, γιὰ νὰ μὴ σκροπίσουνε Κλειτορ. || Ἄσμ.*

*Πέρα μέσ' 'ς τὸν Ὀλυμπο | βόσκουν χίλια πρόβατα
κι ἄλλα τόσα γιδερά*

Πωγών. Συνών. γιδήσιος. Πβ. *προβατερός.*
3) *Γιδιὰ 1*, τὸ ὅπ. βλ., Εὐβ. ("Ορ. κ.ά.) Πελοπν. (Μεσσην.) Στερελλ. (Αἰτωλ.) Πβ. *ἀρνεϊακός Β1.*

B) Μεταφ. ἐπὶ ἀνθρώπων, ὁ βλάξ, ὁ ἀγροῖκος Πελοπν. (Λεχιν.): *Εἶναι γιδερά, παιδί μου!*

γιδήσιος ἐπίθ., πολλαχ. γιδήσιος Πελοπν. (Γέρμ.) ῥ'δῆσιους "Ηπ. (Ζαγόρ. Κουκούλ. Λάκκα Σούλ.) Θεσσ. ('Αλμυρ. κ.ά.) Μακεδ. (Γήλοφ. Δῖον Νιγρίτ. Πεντάπολ. Χαλκιδ. κ.ά.) γιδήσιος Πελοπν. (Δ. Κορινθ.) γιδήσιος "Ηπ. (Πωγών.) Πελοπν. ('Ηλ. Μύρ. Τριφυλ. κ.ά.) γιδήσιος Ζάκ. 'Ιθάκ. Πελοπν. ('Αναβρ. Ἀνώγ. Καρδαμ. κ.ά.) γιδήσιος Θεσσ. (Βαμβακ. Μεταξοχώρ. κ.ά.) Μακεδ. ('Αηδονοχ.) Στερελλ. (Φθιώτ. Φωκ.) 'ιδήσιος "Ηπ. (Δρόπ.)

'Εκ τοῦ οὐσ. γιδὰ ἢ γίδι καὶ τῆς παραγωγ. κατὰλ. -ήσιος, περὶ τῆς ὅπ. πβ. Γ. Χατζιδ., ΜΝΕ 2,209.

'Ο ἐξ αἰγὸς προερχόμενος ἢ ὁ εἰς αὐτὴν ἀνήκων πολλαχ.: *Γιδήσιο κρέας - τυρὶ - βούτυρο - γάλα κ.τ.τ. πολλαχ. Γιδήσιο ροῦχο* (ἀπὸ αἰγόμελλον) Πελοπν. (Γέρμ.) *Γ'δῆσια προνβεὰ Μακεδ. (Δῖον) Δερμάτ' 'ιδῆσο "Ηπ. (Δρόπ.) Γιδήσια τρέχα Θράκ. ('Οκλαλ.) Κουπριά ῥ'δῆσια Μακεδ. (Νιγρίτ.) 'Σ τὸ πρόβειο γάλα ρίχνει καὶ γιδῆσο Πελοπν. (Μύρ. Τριφυλ.) Τὸ σάισμα γίνεται ἀπὸ γιδῆσο μαλλὶ (σάισμα = εἶδος κλινωσκεπάσματος) Πελοπν. ('Ανώγ.) Τὸν ῥ'δῆσιον κριάς νὰ μὴ δοῦ λέπου Εὐβ. ("Ακρ.) Κᾶπους δὲ μ' ἀρέσει τοῦ ῥ'δῆσιου τοῦ γάλα "Ηπ. (Κουκούλ.) Τό 'φκειασι ἀπὸν γιδῆσον τουμάρ' Θεσσ. (Βαμβακ.) Θὰ δίνω δέκα ὀκάδεις ῥ'δῆσιον μαλλὶ ἄπλυτον "Ηπ. (Λάκκα Σούλ.) || Παροιμ.*

Τὸ μυαλό σου καὶ μιὰ λίρα | κ' ἔνα κέρατο γιδῆσο
(ἐπὶ τῶν ἀνοήτων) 'Ιθάκ. Συνών. *Τὸ μυαλό σου καὶ μιὰ λύρα καὶ τοῦ μπόγιατς. ἢ ὁ κόπανος.* Συνών. *αἰγήςσιος, γίδειος, γιδέριος, γιδερός 1, γιδινος, γιδισικός, κατσιαδερός, κατσιακερός, κατσιακήσιος.*

γίδι τό, αἰγίδιν Πόντ. (Κερκασ. Νικόπ. Τρίπ.) αἰγίδ' Πόντ. ('Αργυρόπ. Κοτύωρ. Νικόπ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) αἰίδι

Κάρπ. ('Ελυμπ. κ.ά.) Κρήτ. (Σφακ.) αἰίδ' Πόντ. ('Αντρεάντ. Κοτύωρ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) αἰίδι Κάρπ. γίδιν Κύπρ. Λυκ. (Λιβύσσ.) γίδι κοιν. καὶ Καλαβρ. (Μπόβ. Χωρίο Ροχούδ.) γίδ' βόρ. ιδιώμ. καὶ Καππ. (Φλογ.) γίδ' Μακεδ. (Σιτοχ. κ.ά.) ὀγίδι Καππ. (Συνασσ.) γίδι Κῶς Ρόδ. (Κάστελλ. κ.ά.) γί' Ρόδ. γίρ' Καππ. ('Αραβάν.) γίχ' Καππ. ('Αξ.) 'ίδι Βιθυν. (Μουδαν.) 'Ερεικ. "Ηπ. (Βαβούρ. Δερβίτσ. Δρόπ. Τσαμαντ. κ.ά.) 'Ηράκλ. 'Ιθάκ. 'Ικαρ. Καππ. (Τσουκούρ. Φάρασ.) Κάρπ. ('Ελυμπ. κ.ά.) Κάσ. Κέρκ. (Κασσιόπ. Σιδάρ. κ.ά.) Κεφαλλ. (Δειλιν. κ.ά.) Μαθράκ. 'Οθων. Παξ. Πελοπν. ('Αρκαδ.) Προπ. (Μαρμαρ.) 'ιδ' Μακεδ. (Βόιον Σιάτ. κ.ά.) 'ιδ-δι Κάρπ. 'ι' Κάσ. 'ιθ' Μακεδ. (Σιάτ.) γιδι Τσακων. Πληθ. αἰιδά Πόντ. γιδία Πελοπν. (Λάγ. Μάν.) γιδία Θεσσ. (Βαμβακ.) Μακεδ. (Γαλατ. Κολινδρ. Λιτόχ. Πιερ. κ.ά.) γιδία Μακεδ. (Σιτοχ. κ.ά.) 'ιθία Κύπρ. (Μένεικ.)
'Εκ τοῦ Ἑλληνιστ. οὐσ. *αἰγίδιον*. 'Ο τύπ. γίδι ἤδη μεσν.

1) 'Η αἰξ ἀδιακρίτως ἡλικίας ἢ γένους, ἰδιαιτέρως κατὰ πληθ. κοιν. καὶ Καλαβρ. (Μπόβ.) Καππ. ('Αξ. Ἀραβάν. Συνασσ. Τσουκούρ. Φάρασ.) Πόντ. ('Αντρεάντ. Ἀργυρόπ. Κερκασ. Κοτύωρ. Νικόπ. Σάντ. Τρίπ. Χαλδ. κ.ά.) Τσακων.: *"Εχει πεντακόσια γίδια. Ἀγόρασε-πούλησε δέκα γίδια. Γέννησαν τὰ γίδια. Πῆρε προῖκα λίγα γίδια κοιν. Γαλάρια γίδια Πελοπν. (Βερεστ.) Πριόν ἔχιτι 'ς τὰ γίδια; βόρ. ιδιώμ. Σ'κῶνουντι τὰ γίδια 'ς τὸν ἀπόβουσκον (= τὰς μεταμεσονυκτίους ὥρας) Μακεδ. (Μεσολακκ.) 'Η γιδόφειρα μονιάζει με τσιμπούρι καὶ καλιάζει μόνο 'ς τὰ γίδια Πελοπν. (Παιδεμέν.) "Αμα εἶνι νὰ χαλάσ' οὐ κιρός, ξαρίζ' τ' γῆς μὴ τὰ πονδάρια τοῦ γίδ' (ξαρίζει = ξύνει, ἀνασκάπτει) "Ηπ. (Καταρρ.) "Εφκειασα τὸ κλαρομάρι τῇ θειᾷ μου τῇ Βίτης, γιὰ νὰ βάνη μέσα τὰ 'ιδία της (κλαρομάρι = πρόχειρον μαντρί, Βίτης = Ἀφροδίτης) 'Οθων. Τὸν Ἀουστο εἶχα εἴκοσι κεφάλια πρότα καὶ χώρια τὰ 'ιδία αὐτόθ. Τὰ γίδια τὰ βόσκ' ἢ ἄδρας τ'ς Μακεδ. (Σταν.) Θὰ πάου ν' ἀχγουρίσου λιγαί τὴν αὐλή τοῦ γιδιούνε, γιὰ νὰ μὴ γουλυβοῦσι 'ς τὴ λάσπη (ν' ἀχγουρίσου λιγαί = νὰ σκορπίσω λίγο ἄχερο) Πελοπν. (Λάγ.) 'Η Βασίλ'ς τὰ θ'κά τ' τὰ γίδια τὰ 'χ' φούρκα (ἔχει κόψει τὴν ἄκρη τῶν ἀφτιῶν τῶν γιδιῶν σὲ σχῆμα ὀξείας γωνίας διὰ νὰ τὰ διακρίνη ἀπὸ τὰ γίδια ἄλλων κοπαδιῶν) Μακεδ. (Βαρβάρ.) Εἶχε μᾶς πάθουνε ἀπὸ σπυρὶ τὰ 'ιδία (μᾶς εἶχαν ἀρρωστήσει ἀπὸ ἀνθρακ) "Ηπ. (Τσαμντ.) "Αμα τοῦ γίδ' σταματᾷ κι δὲ βουσκᾷ, θὰ βρέξ' "Ηπ. ("Αγναντ.) "Οταν ξαναστρέφωμαι τὰ 'ιδία, θὰ 'ναι κακὴ χρονιά (ὅταν ξαναστρέφωμαι = ὅταν συνουσιάζωνται διὰ δευτέρην φοράν) Κέρκ. (Κασσιόπ.) Λένε πὼς ἄμα φᾶς τὴν ἀλησμονητῆρα 'πὸ πρόβατο ἢ γίδι, ἀλησμονᾶς τί ἔφαγες καὶ τὴν ἄλλη μέρα (ἀλησμονητῆρα = ἡ ὑπερώα τοῦ στόματος τῶν αἰγοπροβάτων, τὴν ἄλλη μέρα = τὴν προηγούμενην ἡμέραν) Πελοπν. (Παιδεμέν.) Μαρκειοῦδι τὰ γίδια, τὰ πράτα κι τὰ γιλάδια (μαρκειοῦδι = μηρυκά-ζουν) Θεσσ. ('Αρματωλικ.) "Αφηκε δόρκα τὰ 'ιδία του καὶ μοῦ φάανε τσι κεδρομάδες μου (δόρκα = ἐλεύθερα, κεδρομάδες = ἐλαιόφυτα) 'Ιθάκ. "Εχει ῥ-ἔνα εἶθος γίδ' πάλε ἀπὸ τοῦ χουῶμα τ' ῥ-εἶναι καφεδι (εἶθος = εἶδος, χουῶμα = χρώμα) Σαμοθρ. Τ' ἀδύνατο σφαχτό, τὸ γίδι καὶ τὸ γελάδι, πιάνει ὄγκρους (προνούμφες τοῦ ἐντόμου ὑπόδερμα τοῦ βοός) Πελοπν. (Παιδεμέν.) "Εμ'καν στέρφα τ' ἄλλα τὰ γίδια μ' (ἔμ'καν = ἐμειναν) "Ηπ. ("Αγναντ.) Μάσαν ἱχτὲς τὰ γίδια τ'ς 'ς τὴ στρουῖα (μάσαν = συνεκέντρωσαν, ἔβαλαν) "Ηπ. (Πλάκ.) Πῆγα 'ς τοῦ χουριό νὰ δώσου τοῦ γίδ' τοῦ χασάπ' π' μοῦ τοῦ χάλιψι (= ζήτησε) αὐτόθ. Τὰ 'ιδία μου 'εν-νή-*

